

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. Lex hæc vtilis est, & vindictam sumere, maius insert damnum vindicati, licet inimicum solo prosternat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

§. 13. *Lex hac vtilis est, & vindictam sumere, maius infert damnum vindicati, licet inimicam solo profert.*

46 **S**uperest vt vltimo vobis exponam, qua ratione huius precepti obseruancia nocua non sit, sed innumera, & ineffabilibus commodis fecundissima: & hoc est *bonum utile*. Hoc ipsa luce lucidius agnosces, si vel paulisper attendas, & passiones tuas paululum seponas, & choleram, qua te excacat, dimittas. Terribile quid iam accidit (scilicet Spiritu S.) Tobia iuniori iter aggressus est, comite Ang. lo Raphaelo, sed sub ipse & habitu iuuenis spemididi & praecincti ad ambulandum. Vt primum paululum procedere coepit. vt erat iuuenis tenerimus & pedes, oppido lassus reledit, q. iacens itineris refrigerium, accessit ad Tigrim celeberrimum fluvium pedes abluturus. Vix eos aquis tinxerat; *Ecce exiit piscis immannus*. Ore expanso late hians, tali furore, vt iuuenem hunc intra ventris sui claustra conclusisse sibi videretur. Resistit attonitis & exanimis Tobias, Angelum inclamat, *Domine inuasis me*. Succurte mihi. Noli timere, fili mi: respondet Angelus, animosus mitte manum, *Apprehende bran hiam eius, & trabe eum ad te &c.* Exantera hunc piscem. Et laetabitis, dum videris eum non solum tibi nocere non posse, sed us que habet, nihil erit tibi ad vitiatam praestantius. Ex eo hauries, quod possit moderi caecitati oculorum patris tui, quo tibi nihil optabilius. Et hoc depromes tibi vitam & alimentum, quo te incoluntien conferuet: Ex hoc sumes, quo de demonio triumphum agas: solo enim fumo iecoris piscis huius, ad extrema quaque diffugiet. Attrahit illum, fili mi, quem si exenteraueris, crede mihi, sub huiusferitate piscis, nihil inuenies, praeter thesauros opulentos, & fructus vberimos.

Iter aggressi estis, charissimi, huius quadragesime initio, caelum versus, vitam eo perueniatis. Statim ad Ecclesiam diuertistis, ea intentione, vt anime vestrae quateratis alleuamentum; & ideo accessistis ad fluvium, aquas limpidissimas, & refrigerantes Sancti Evangelij, quae per illud desunt. Vix hoc attentatis & ecce ex his limpidissimis profuuis, profilit piscis Tigris: id euenit: *Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros: benefacite iis, qui oderunt vos &c.* O quem tibi terrorem inuicit! & credis actum de vita tua, de honore tuo, de bonis tuis, sic vt

I. Allegoria de pisce Tobia. Tob. 6.3.

nihil tibi superfit, ita Gentiles obiciebant S. Marcellino, vt in initio retulimus. Eia, charissime, licet ex natura Angelus non sis, officio tamen sum, cum de Praedicatoribus, & Doctoribus dicat Propheta: *Angelus Domini est, te adhortor, sume animos: extrahit illum de passione tuarum & affectuum profundo, extentera eum, & videbis, tantum continere commodi, quantum, crede mihi, nulla res alia: anime tuae vitam, oculis tuis gratia luce & illupendas de diabolo victorias largietur. Vt a rem cognoscas, quod huius precepti obedientia nullum tibi pariat detrimentum, sufficit oculos desistere, & videre eum, qui tibi hoc praecipit. Quis est ille? Christus Dominus noster. Ego autem dico vobis. Credite Christum damnum tuum & perditionem expetere? Cogitatis, quod descendit de caelis, vt te perdat, vt infamia tua & infornis applaudat? Nihil minus: *Non desiderat in perditionibus nostris*. Aiebat illa puillima, cui optime nota erat Dei natura.*

Diuinis plane verbis responsus fuit Habacuch Christi in mundum aduentum deprecanti: *Apparebit in fine: Non ait in fine sed in fine*. Septuaginta translulerunt, in bonum: conformiter doctrinae philosophorum: *Finis est bonum*, vnum sunt. Apparebit in mundo ad bonum nostrum, vitam nostram, salutem nostram, profectum nostrum: *Veni dare animam suam &c.* *Vi omnia qui exierunt in ipsum, non perierunt*. Hoc si crederetis, quae ta lo spericandi, legem Evangelicam ab ipso datam, in damnum vestrum futuram? Iam pridem nos per prophetam Isaiam praenunciatur: *Ego Dominus docens te utilia*. Quod alii legunt, *qua ad profectum tuum*. Quis ego sum, attende. Deus tuus, Pater tuus, amicus tuus, qui te amo, plus quam tu te ipsum. Quid igitur tibi sum praecipuus, nisi ea quae sunt e te tua. Tanti Deos fami seruis suos, vt ne capillum eis deperdit pagatur. *Capillum de capite vestro non peribit*. Et vult ipse tibi perire vitam, honorem, quietem, bona, salutem? Fallere. Quis potius, securus esto, ait D. Chrylost. abili vt inde tibi damnum aliquod oboriat, sed e contra nihil tibi magis perniciosum & contra rem tuam, quam mandatis eius contraire, vltionem expetere, hostem persequi, calumnias ante proferre: ne tibi contingat, id quod api (ait) quae contra molestantem insurgit, vltionem petit, bili suae satisfacit, aculeo pungit, sed hinc eius maximum detrimentum; alteri enim paruum intulit vulnus, quod frustra luti curati potest, ipsa vero propria effudit viscera, & vitam perdidit. Hoc illi contingit, qui in exprobrante arma nudat,

Malub. 2.7.

Tob. 3.15.

Apoc. 21.

Matth. 23.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

1. ian. 1. 3.

undat, quem si percusserit, laferit, calumniatus sit, vitionem in rebus corporeis sumens, ipse animæ viâ priuatur, quæ in charitate vivit, *1. Ioan. 3. ita docente D. Ioanne: Qui non diligit manet in morte.*

14. Perap: è proposito nostro, exponit D. August.

144. 1. 3. Hæc verba Ioannis. *Qui odit fratrem suum, homicida est.* Cuius est homicida? Non alterius, quem odit, quem persequitur: non enim illum occidit, sed suipius & animæ suæ. Et hoc ex philosophia dixit amicus Iob. *Verè stultum interfecit iracundia:* Axioma est, cui nemo contradicit, quod proprium hominis cholericæ epiche-tum est *stultus.* Quia inter illum (vt exponit D. Gregor. 4) & atreptitium nullum est discrimen.

2. L. 1. mo. 141. c. 31. & confirmatur à prima veritate: *6 Qui impatiens est, exaltat stultitiam suam.* Septuaginta legunt: *Impatiens fortis stultus.* Congrua iracundia deliquitio, confirmata à Spiritu S. & à D. Am-brosio. ad brof. e annotata: *Ne sis velox ad irascendum: quia ira in sinu stulti requiescit.* d. Et alio loco: *1. Reg. 7. Fatuus, statim indicat iram suam.* e. De quibus eleganter D. Gregor. Nyllenus f. & D. Basilius. g. dicitur: *igitur amicus Iob: res est indubia: vt rei qui in contumaciam insurgit, & inflat serpentis inimico se opponit, seipsum perimit, cholera eum confodit: aufert ei vitam animæ.*

Contemplatur Spiritus S. Duelli præscripta g. itam. de sciantem: qui leonem quid spirans contra pe. secutorem, iurat, hoc mihi soluet, eum con-fodiam; & ad nos conuersus, ait. Viden' illum? videtur inimici sui nocementum: quidquid

23. *III.* *Qui vin-* *ditam* *sumit si-* *bi mari-* *me no-* *det.* *D. Avg.* *Tom. 8.* *Serm. 2. in* *1. 136.* *L. 15. de* *ad te conuerso illius.* In fratrem tuum exacerba-tis? conpone te: prædico autem tibi, quid-

quid contra illum me dicaris, in caput tuum re-dundabit, tibi que erit maxime perniciosum, & tandem, dum inimicum tuum prostraueris, dum ei honorem, bona, & vitam abuleris, edicito eum Lamech interfecto Cain: *Audite me &c. quia occidi virum in vuluus meum.* Id est in de-

23. *III.* *Qui vin-* *ditam* *sumit si-* *bi mari-* *me no-* *det.* *D. Avg.* *Tom. 8.* *Serm. 2. in* *1. 136.* *L. 15. de* *ad te conuerso illius.* In fratrem tuum exacerba-tis? conpone te: prædico autem tibi, quid-

timentum meum: certum igitur est: quod li-cet ista hanc, mille te ipsum ruinis inuoluiti: Dei gratiæ iacturam fecisti: Angelorum ami-citiæ & iuris ad cælum: te diabolo tradidisti, rem commisti tibi molestissimam, & quæ tibi sanguineas efficiet lacrymas, pectora tundes, pœnitebit, & proptio te ore damnabis, perpe-ram egisse, non vt decet Christianum, sursum voces & plangtus emittes misericordiam Dei requirens: quod si nec ista quidem egens: va-tibi.

Iam iterum prodit D. August. *Gladium eius* D. Avg. *genauerunt peccatores, intendunt arcum suum, In Ps. 36. Ecce. Gladus eorum intret in corda ipsorum. O Cont. 2. stultos peccatores, qui gladios suos stringunt in Tom. 8. alios, & arcus suos tendunt, sed dum alios la-dere se plorantur, se ipsos transfingunt: & si alios in vellibus tangunt, sibi cor transfodiunt. Perpende, ait, Dauidem non dicere: *Gladus eo-rum intret in corpora eorum, sed in corda ipsorum: quia in corpora voluerunt occidere, & in anima moriuntur. Quale est autem sanire gladio, nec posse occidere, nisi corpus inimici, & posse occidere animam suam? Despiciunt contra se salutem, insa-niunt, non se vident, tanquam si vellet aliquis per corpus suum ferrum transire, vt concideret iusti-ciam alterius. Minus concidisti vellum, & tuam carnem.* Ac prouide dicat Spiritus S. de talibus homicidis, qui sibi videntur omnes prostrauisse. *Ipsi quoque contra salutem suam insistantur, Fron. 1. & moriuntur fraudes contra animas suas. Arguit 88. in propria animam.**

Ex hac doctrina declarat idem D. August id quod Dauid ait: *Cor meum conturbatum est in me, & formido mortis occulis super me.* Ex-het hoc Psalmo sevas ilias persecutores, qui os eum attingebant inimici, & lateris lacessabant, operi-bus opprimebant, quibus, fateatur cor suum con-turbati, & mortis formidine contabescere. *For-mido mortis occulis super me.* Verumtamen, pro-pitius sit mihi Deus, de quibus sibi timebat Da-uid: An ille ipse non erat, fortitudine primus, qui se incolumem ab omnibus seruare, & expe-ditum iri consuebat, vt à Gigante liberi & expe-ditus euaserat? *Persequar inimicos meos, compre-hendam illos &c.* An ille ipse non erat, quem ipse Deus à gladiatorum docuerat, & brachia eius in omnes suos aduersarios confortarat: ob quam causam ei laudes cantare poterit: *Precedit Dominus Deus metus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.* De quo igi-tur sibi mortem formidat? ipsum ad id con-silium: *Si ambulauero in medio umbra mortis,*

47. 24. *Ps. 17.* *38.* *Ps. 137.* *1.* *Ps. 127.*

non timbo mala. Ne intellexeris hac verba dicta esse quo ad corpus, sed quo ad animam; sicut supra diximus: in illo enim Psalmo conuenit David mentem nostram ad spiritualia tollere, ne terrenis inhaerent. Nouimus (ait D. August.) docente nos D. Ioanne, animam viuere per charitatem, qua deficiente, moritur.

1. Ioan. Quis non diligit, manet in morte & nos scimus.

2. 3. Quoniam transiisti sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres, vnde D. August. Est amicitia dilectio, mors tua. Aduerte verb. quotiescuq; que aliquis in te confurgit, maledictis & opprobriis in te debacchatur, ad iniuriam irrogat vix tolerandam: duos contra te simul inimicos commoueri, visibilem vnum, qui corpori nocet, inuisibilem alterum, qui animam petat, vt eam perdat. Duos inimicos tibi constitue ante oculos, vnum apertum, alterum occultum, apertum hominem occultum diabolum. Visibilis impetit corpus, in mortem, vt occidat, vt famam, vt bona dissipet. Inuisibilis animam aggreditur, vt eam priuet charitate, bonis, meritis, salute.

1. V. Hunc, vt magis perniciosum plus debes timere; sic enim praeuocuit te Saluator: Nolite timere.

Matth. 10. 28. vos, qui cecidistis corpus, & amplius non habent, quod faciant. Hanc mortem sibi modo formidabat David, dum eum inimici persequuntur: timebat enim fieri posse, vt in ipsos iracundus insurgeret, frendens incandesceret, & immemor sui vltionem ab eis exoptaret: hoc autem mihi (sic censebat) pergrauē adferret nocentium: dum enim eos in corpore interficio, animam mihi diabolus confodiet, odio & vindictae cupiditate. Hoc timore totis membris contremisco, ait David.

Memoriam nobis refricat David historiae Job, in quem multis machinis diabolus bellum mouit, sed omnium periculosissimum fuit, dum eum per propriam uxorem aggreditur, quam acriter incitauit, vt vicum variis criminationibus irritaret. Perpendit Origen. verba haec: Dixit illi uxor sua, quae bene conueniunt illis: a Dixit serpens ad mulierem. Dixerunt, qui colloquebantur Euz, diabolus & serpens, sed principalis fuit diabolus. Hi duo locuti sunt Job mulier & Satan, & sic adiungit textus, secundum Septuaginta: Respicens in eam. Conuertit se Job ad illam: non dicit simpliciter, vidit illam, sed quod conuersus ad illam, responderit: licet eum eam oculis corporis videret; vidit pariter iuxta illam & Satan oculis mentis: & quod illa verbotum suorum aculeis corpus affigendum impeteret, Satan vero in animam spicula

contorqueret, per impatientiam condemnandam, impatientiam, inquam, contra Deum, qui eum, post tot exhibita obsequia plagis, miseris & vulneribus attriuerat: proinde eius reponit diabolus magis, quam uxorem tangebat, cum contestaretur, quas patiebatur calamitates, dona esse Dei, in suam utilitatem sibi collata, sicut in eundem finem ei sanitatem & diuitias ipse contulerat. Si bona suscepimus de manu Dei, &c. Hunc praeter ceteris inimicum plus timuit Job, vtique qui ei maius posset adferre nocentium, hunc & David formidabat; mouerat enim, si bile commotus in aduersarios, illos aut laderet, aut occideret, sibi grauis damnum acquireret. inimicum quidem in corpore vexaret, sibi vero mortem animae inferret, tanto grauioris damni, quanto praevalet anima corpori: Formido mortis cecidit super me. Vide hanc materiam latius ductam in tractatibus nostris.

§. 14. Medium efficacissimum obtineri di peccatorum remissionem, est calunniarum reuulsio.

Transiamus ulterius, belum hunc commolentes, & de eius innumeris & ineffabilibus fructibus gaudebimus, quos nobis Christus proponit, hac subiungens: Vt sitis filij patris vestri, qui in caelo est. Quid tibi perluas, quod ruinam tuam, mortem & infamiam appetat, dum tibi haec praecipit: Dilige inimicos & fratres Absit. Vitam tuam, honorem tuum, & salutem aeternam tibi desiderat, insuper vt filius sis Patris tui per diuinam gratiam, & heres aeternae vitae per gloriam. Omnia reddit facilia, etiam durissima quaeque, spes praemij, commodi & lucti. Dilige inimicos vestros, & suprema quaeque percipietis: quid haec? Eritis filij Patris vestri caelestis. Duo his comprehenduntur, quorum vnum quodque, bonum includit multo praestantius, quam lingua Angelica, nedum humana possit exponere. Fit homo filius Dei, per deo ineffabilia dona supra naturam. Primum, per remissionem peccatorum. Secundum per infusionem gratiae, sicut docet D. Petrus. Dico igitur primo: quod per obedientiam eorum, quae tibi Deus praecipit, obtinebis incomprehensibile quoddam beneficium, remissionem scilicet peccatorum. O quantum hoc beneficium! sufficeret hoc vnicum (teste D. Chrysostomy) vt omnem deliniam difficultatem, licet multo foret illa grauior. Non solum facti difficultatem, charissimae cogitas, imo populi gratiam